VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

2025. gada 10. decembrī*

Tirdzniecības politika – Aizsardzība pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālās piemērošanas sekām – Ierobežojuši pasākumi, ko Amerikas Savienotās Valstis veic pret Irānu – Sekundāras sankcijas, kas Savienības fiziskajām vai juridiskajām personām liedz komercattiecības ar uzņēmumiem, uz kuriem attiecas minētie pasākumi – Aizliegums ievērot šādus tiesību aktus – Regulas (EK) Nr. 2271/96 5. panta otrā daļa – Komisijas lēmums, ar ko Savienības juridiskajai personai ļauts ievērot minētos tiesību aktus – Lēmuma paziņošana uzņēmumam, uz kuru attiecas trešās valsts ierobežojošie pasākumi – Atpakaļejošs spēks – To šā uzņēmuma darbību ņemšana vēra, kas ir izslēgtas no minēto pasākumu tvēruma

Lietā T-518/23

Middle East Bank, Munich Branch, Minhene (Vācija), ko pārstāv *C. Franz* un *N. Bornemann*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *M. Kellerbauer* un *L. Puccio*, pārstāvji,

atbildētāja,

kuru atbalsta

Clearstream Banking AG, Ešborna [*Eschborn*] (Vācija), ko pārstāv *C. Schmitt* un *T. Bastian*, advokāti,

persona, kas iestājusies lietā,

VISPĀRĒJĀ TIESA (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

apspriežu laikā šādā sastāvā: priekšsēdētājs S. Papasavs [*S. Papasavvas*], tiesneši A. Markulli [*A. Marcoulli*] (referente), J. Švarcs [*J. Schwarcz*], V. Valasidis [*W. Valasidis*] un L. Spangsberga Grenfelde [*L. Spangsberg Grønfeldt*],

sekretāre: S. Junda [*S. Jund*], administratore,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu, tostarp:

– personas, kura iestājusies lietā, iestāšanās rakstu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2024. gada 22. martā,

– prasības pieteikuma grozījumu rakstu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2024. gada 22. oktobrī, un Komisijas un personas, kas iestājusies lietā, apsvērumus, kuri Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi un 2024. gada 20. novembrī un 16. decembrī,

– 2024. gada 9. decembra pierādījumu savākšanas pasākumu un Komisijas sniegto atbildi, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2024. gada 20. decembrī;

– jaunos pamatus, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2025. gada 27. janvārī, un Komisijas un personas, kas iestājusies lietā, apsvērumus, kuri Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2025. gada 18. un 21. februārī,

– otrās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja lēmumu nepievienot lietas materiāliem prasības pieteikuma grozījumu rakstu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2025. gada 2. jūnijā,

pēc 2025. gada 10. jūnija tiesas sēdes

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar prasību, kas pamatota ar LESD 263. pantu, prasītāja *Middle East Bank, Munich Branch* lūdz atcelt Komisijas 2023. gada 27. aprīļa Īstenošanas lēmumu C(2023) 2963 final, ar kuru personai, kas iestājusies lietā, proti, *Clearstream Banking AG*, piešķirta atļauja atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 2271/96 (1996. gada 22. novembris), ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām (OV 1996, L 309, 1. lpp.), 5. panta otrajai daļai (turpmāk tekstā – "pirmais apstrīdētais lēmums"), kā arī Komisijas 2024. gada 24. jūnija Īstenošanas lēmumu C(2024) 4478 final, ar kuru personai, kas iestājusies lietā, uz šīs pašas tiesību normas pamata piešķirta jauna atļauja attiecībā uz dažiem vērstpapīriem un līdzekļiem, kuri ir tās turējumā vai glabāšanā (turpmāk tekstā – "otrais apstrīdētais lēmums").

Tiesvedības priekšvēsture un fakti, kas iestājušies pēc prasības celšanas

2 2018. gada 8. maijā Amerikas Savienoto Valstu prezidents paziņoja lēmumu izstāties no 2015. gada 14. jūlijā Vīnē (Austrija) parakstītās kodolvienošanās ar Irānu un atjaunot sankcijas pret Irānas Islāma Republiku, kuras uz šīs kodolvienošanās pamata bija atceltas. Šīs sankcijas tostarp aizliedz personām, kas ietilpst Amerikas Savienoto Valstu jurisdikcijā (primārās sankcijas), un personām, kas tajā neietilpst (sekundārās sankcijas), piemēram, Eiropas Savienības fiziskajām vai juridiskajām personām, uzturēt komercattiecības ar personām, kuras iekļautas "īpaši identificētu valstspiederīgo un bloķētu personu sarakstā" (*Specially Designated Nationals and Blocked Persons List*; turpmāk tekstā – "*SDN* saraksts"), ko izveidojis *Office of Foreign Assets Control* (Ārvalstu aktīvu kontroles birojs (*OFAC*), Amerikas Savienotās Valstis).

Par prasītāju, personu, kas iestājusies lietā, un to attiecībām

3 Prasītāja ir Irānas *Middle East Bank* (*MEB*) filiāle Vācijā. 2019. gadā, pamatojoties uz vērtspapīru konta līgumu, kas noslēgts ar citu Vācijas banku, prasītāja iegādājās obligācijas.

4 *MEB* ir iekļauta *SDN* sarakstā kopš 2018. gada novembra attiecībā uz primārajām sankcijām un no 2020. gada 8. oktobra attiecībā uz sekundārajām sankcijām.

5 Persona, kas iestājusies lietā, ir Vācijas komercsabiedrība. Tā ir atbildīga par vērtspapīru norēķiniem, vērtspapīru glabāšanu un valsts un ārvalstu vērtspapīru pārvaldīšanu. Tā ir vienīgais Vācijā licencētais centrālais vērtspapīru depozitārijs.

6 Tādējādi persona, kas iestājusies lietā, ir atbildīga par prasītājas vērtspapīru glabāšanu.

7 Tā kā persona, kas iestājusies lietā, bija bloķējusi prasītājas vērtspapīrus, Vācijas banka, kurā bija prasītājas vērtspapīru konts, nevarēja izpildīt prasītājas 2020. gada 16. janvārī izdoto vērtspapīru pārdošanas rīkojumu.

8 2020. gada 29. decembrī prasītāja, nespējusi iegūt informāciju par savu vērtspapīru stāvokli, *Landgericht Frankfurt am Main* (Frankfurtes pie Mainas apgabaltiesa, Vācija) cēla prasību pret personu, kas iestājusies lietā. Šī prasība tika noraidīta.

9 2021. gada 22. decembrī prasītāja iesniedza apelācijas sūdzību *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* (Federālās zemes Augstākā tiesa Frankfurtē pie Mainas, Vācija) – tiesā, kurā persona, kas iestājusies lietā, 2022. gada 20. decembrī iesniedza atļaujas pieprasījumu, ar kuru tā 2021. gada 26. februārī bija vērsusies Eiropas Komisijā, pamatojoties uz Regulas Nr. 2271/96 5. panta otro daļu (turpmāk tekstā – "pirmais atļaujas pieprasījums"). Šī apelācijas sūdzība tika noraidīta.

10 Attiecīgi 2023. gada 4. un 11. aprīlī persona, kas iestājusies lietā, un prasītāja katra iesniedza revīzijas (*Revision*) sūdzību *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija).

Par saziņu starp prasītāju un Komisiju

11 2023. gada 2. janvārī iepazinusies ar pirmo atļaujas pieprasījumu, prasītāja nosūtīja vēstuli Komisijai, kurā tā lūdza tikt uzklausīta attiecībā uz šo pieteikumu. Komisija 2023. gada 18. janvārī apstiprināja šīs vēstules saņemšanu. Prasītāja 2023. gada 25. janvārī iesniedza Komisijai savus apsvērumus.

12 Ar 2023. gada 1. marta vēstuli Komisija aicināja prasītāju iesniegt apsvērumus par pirmo atļaujas pieprasījumu. 2023. gada 7. martā prasītāja iesniedza savus apsvērumus. 2023. gada 10. maijā tā pieprasīja informāciju par atļaujas piešķiršanas procedūras iznākumu.

13 Ar 2023. gada 21. jūnija vēstuli Komisija informēja prasītāju, ka tā 2023. gada 27. aprīlī ir pieņēmusi pirmo apstrīdēto lēmumu, un nosūtīja prasītājai minētā lēmuma tvēruma aprakstu.

Par apstrīdētajiem lēmumiem

14 Ar pirmo apstrīdēto lēmumu Komisija uz divpadsmit mēnešiem atļāva personai, kas iestājusies lietā, ievērot noteiktus Regulas Nr. 2271/96 pielikumā minētos Amerikas Savienoto Valstu likumus (turpmāk tekstā – "pielikumā uzskaitītie likumi") attiecībā uz prasītājas vērtspapīriem vai līdzekļiem, kas atrodas tās turējumā vai glabāšanā (turpmāk tekstā – "sākotnējā atļauja").

15 Ar otro apstrīdēto lēmumu Komisija personai, kas iestājusies lietā, vēl uz divpadsmit mēnešiem atļāva ievērot pielikumā uzskaitītos likumus attiecībā uz prasītājas vērtspapīriem vai līdzekļiem, kuri atrodas tās turējumā vai glabāšanā (turpmāk tekstā – "jaunā atļauja").

Lietas dalībnieku prasījumi

16 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai būtībā ir šādi:

– atcelt pirmo un otro apstrīdēto lēmumu (turpmāk tekstā kopā – "apstrīdētie lēmumi");

– atzīt par prettiesisku atteikumu piekļūt minētajiem apstrīdētajiem lēmumiem un tos publiskot;

– aizliegt Komisijai "pagarināt" sākotnējo atļauju;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;

– piespriest personai, kas iestājusies lietā, savus tiesāšanās izdevumus segt pašai.

17 Turklāt prasītāja lūdz Vispārējo tiesu "lemt par prasības pieņemamību saistībā ar [tās] interesi celt prasību [..], neaplūkojot lietu pēc būtības", un uzdot Komisijai iesniegt pirmo apstrīdēto lēmumu.

18 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– pilnībā noraidīt prasību;

– piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

19 Personas, kas iestājusies lietā, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– pilnībā noraidīt prasību;

– piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tostarp tās tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

20 Jānorāda – lai gan visos Vispārējā tiesā iesniegtajos dokumentos prasītāja ir izvirzījusi kopumā deviņus prasījumus, kuru tvērums, numerācija un formulējums ir pakāpeniski grozīti, tās prasījumi ir jāsaprot tā, kā tie izklāstīti šā sprieduma 16. punktā. Tomēr, ciktāl tiesas sēdē prasītāja ir arī norādījusi, ka tā pirms lemšanas par minētajā punktā minētajiem prasījumiem lūdz atcelt arī trešo Komisijas īstenošanas lēmumu, vispirms jānosaka strīda priekšmets.

21 Turklāt iesākumā, ciktāl prasītāja lūdz Vispārējo tiesu uzdot Komisijai iesniegt pirmo apstrīdēto lēmumu (skat. šā sprieduma 17. punktu), jānorāda, ka šāds procesuāls lūgums nav "prasījums" Vispārējas tiesa Reglamenta 76. panta e) punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 7. novembris, G/Komisija, T-199/01, EU:T:2002:271, 27. punkts), bet gan lūgums, ar kuru būtībā prasīts, lai Vispārējā tiesa veic pierādījumu savākšanas pasākumu minētā Reglamenta 91. panta b) punkta izpratnē. Šajā ziņā jāatgādina, ka Komisija šo lēmumu, kā arī otro apstrīdēto lēmumu iesniedza, atbildot uz procesa organizatorisko pasākumu, līdz ar to minētajam pieteikumam nav priekšmeta.

Ievada apsvērumi par strīda priekšmetu

22 Tiesas sēdē prasītāja apgalvoja, ka šā sprieduma 16. punktā izklāstītajiem prasījumiem jāattiecas arī uz trešo Komisijas īstenošanas lēmumu, ar kuru personai, kas iestājusies lietā, ir piešķirta jauna atļauja, kas tai ļauj līdz 2026. gada aprīlim ievērot pielikumā uzskaitītos likumus attiecībā uz prasītājas vērtspapīriem vai līdzekļiem, kas atrodas tās turējumā vai glabāšanā, un kura esību Komisija apstiprināja tiesas sēdē.

23 Šajā ziņā pietiek ar atgādinājumu, ka saskaņā ar Reglamenta 86. panta 1. punktu, redakcijā, kas izriet no 2024. gada 12. augusta Reglamenta grozījumiem (OV L, 2024/2095), kuri stājās spēkā 2024. gada 1. septembrī, prasītājs var grozīt prasības pieteikumu vēlākais divas nedēļas pēc tam, kad ir paziņots lēmums noteikt tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai datumu, vai pirms Vispārējās tiesas lēmuma izskatīt lietu bez tiesvedības mutvārdu daļas izsniegšanas. Tā kā šajā lietā lēmums noteikt tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai datumu prasītājai tika paziņots 2025. gada 11. aprīlī, divu nedēļu termiņš pēc šā lēmuma paziņošanas beidzās 2025. gada 25. aprīlī, tādējādi tiesas sēdē prasītājas izteiktais lūgums paplašināt prasību, to attiecinot uz šā sprieduma 22. punktā minēto trešo Komisijas īstenošanas lēmumu, tika izteikts pēc termiņa beigām un tāpēc ir nepieņemams.

Par prasītājas otro un trešo prasījumu

24 Pirmkārt, tiesas sēdē prasītāja norādīja – lai gan tās ieskatā vairs nav jālemj par šā sprieduma 16. punktā minēto trešo prasījumu, ar kuru tā lūdz Vispārējo tiesu aizliegt Komisijai "pagarināt" sākotnējo atļauju, prasītāja nav atteikusies no šā prasījuma un uztur apgalvojumu, ka Vispārējai tiesai par to ir jālemj.

25 Šajā ziņā pietiek ar atgādinājumu, ka tiesiskuma pārbaudē atbilstoši LESD 263. pantam Vispārējai tiesai nav kompetences dot Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām rīkojumus par veicamo rīcību (skat. rīkojumu, 2016. gada 22. septembris, *Gaki*/Komisija, C-130/16 P, nav publicēts, EU:C:2016:731, 14. punkts un tajā minētā judikatūra). Līdz ar to minētais lūgums jānoraida tādēļ, ka tā izskatīšana nav Vispārējās tiesas kompetencē.

26 Otrkārt, attiecībā uz šā sprieduma 16. punktā minēto otro prasījumu, ar kuru prasītāja lūdz Vispārējo tiesu atzīt par prettiesisku atteikumu piekļūt apstrīdētajiem lēmumiem un publiskot tos, pietiek ar atgādinājumu, ka tās kompetencē, veicot tiesiskuma pārbaudi uz LESD 263. panta pamata, nav pieņemt deklaratīvus spriedumus (skat. spriedumu, 2009. gada 4. februāris, *Omya* /Komisija, T-145/06, EU:T:2009:27, 23. punkts un tajā minētā judikatūra). Līdz ar to minētais lūgums jānoraida tādēļ, ka tā izskatīšana nav Vispārējās tiesas kompetencē.

Par prasītājas pirmo prasījumu

27 Lai pamatotu šā sprieduma 16. punktā minēto pirmo prasījumu, ar kuru prasītāja lūdz Vispārējo tiesu atcelt apstrīdētos lēmumus, tā izvirza trīs pamatus; ar šiem pamatiem būtībā tiek apgalvots, ka, pirmkārt, Komisija pirmajā apstrīdētajā lēmumā ir pārkāpusi atpakaļejoša spēka aizlieguma principu, otrkārt, ir pārkāptas prasītājas procesuālās tiesības un, trešķārt, Komisija ir kļūdaini izmantojusi savu rīcības brīvību. Turklāt pēc tam, kad, atbildot uz procesa organizatorisko pasākumu, apstrīdētie lēmumi tika iesniegti Vispārējā tiesā, prasītāja izvirzīja četrus jaunus pamatus, ar kuriem būtībā tiek apgalvots: ar ceturto – ka pieļauta kļūda faktos; ar piekto – ka Komisija otrajā apstrīdētajā lēmumā esot pārkāpusi atpakaļejoša spēka aizlieguma principu; ar sesto – ka apstrīdētais lēmums ir neprecīzs; un ar septīto – ka Komisija pieļāvusi kļūdu vērtējumā.

28 Tādējādi pamati, kurus prasītāja izvirzījusi, lai pamatotu prasību atcelt apstrīdētos lēmumus, jāizvērtē šādā secībā: vispirms jāizskata otrais pamats, pēc tam jāpievēršas ceturtajam pamatam, tad jāizskata pirmais un piektais pamats un visbeidzot – trešais, sestais un septītais pamats.

Par otro pamatu, ar ko būtībā tiek apgalvots, ka pārkāptas prasītājas procesuālās tiesības

29 Prasītāja apgalvo – tā kā prasītāja tika uzklausīta, pirmais apstrīdētais lēmums esot bijis jāpamato un esot tai bijis jāpaziņo pilnā apmērā. Prasītāja piebilst, ka tai ir interese uzzināt minētā apstrīdētā lēmuma pamatojumu un šajā lietā rodas jautājums par to, kā ir ņemti vērā tās argumenti.

30 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, nepiekrīt šiem argumentiem.

31 Nav strīda par to, ka šajā lietā pēc apstrīdēto lēmumu pieņemšanas Komisija nepaziņoja prasītājai pilnu šo lēmumu tekstu, bet tikai pirmā lēmuma tvēruma aprakstu. Turklāt – kā atgādināts šā sprieduma 21. punktā – minēto lēmumu pilnais teksts prasītājai tika paziņots tikai šīs tiesvedības ietvaros.

32 Tomēr, pirmām kārtām, jānorāda – kā apgalvo pati prasītāja –, ka Regulā Nr. 2271/96 Komisijai nav noteikts pienākums lēmumu, ar kuru atbilstoši tās 5. panta otrajai daļai tiek piešķirta atļauja paziņot tādai trešajai personai, uz kuru attiecas trešās valsts ierobežojošie pasākumi (turpmāk tekstā – "trešā persona, uz kuru attiecas ierobežojošie pasākumi"), kā prasītāja, attiecībā uz kuru tādam pieteikuma iesniedzējam kā persona, kas iestājusies lietā, ir atļauts ievērot pielikumā uzskaitītos likumus. Tas pats attiecas uz Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2018/1101 (2018. gada 3. augusts), ar ko nosaka kritērijus Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrās daļas piemērošanai (OV 2018, L 199 I, 7. lpp.), kuras 5. panta 3. punktā vienīgi paredzēts, ka Komisija informē prasītāju par galīgo lēmumu.

33 Turklāt prasītāja otrajā pamatā nav norādījusi ne uz vienu konkrētu tiesību normu. Tomēr – ciktāl tā, šķiet, apgalvo, ka LESD 296. panta otrajā daļā esot netieši prasīts, lai tai tiktu paziņots apstrīdēto lēmumu pamatojums, – jānorāda, ka, lai gan minētā tiesību norma attiecas uz tiesību aktu pamatojumu, tajā nekādi nav reglamentēts jautājums, kurām personām tiesību akts ir jāpaziņo. Papildus tam attiecībā uz pēdējo minēto jautājumu jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 297. panta 2. punkta trešo daļu lēmumi, kuros ir norādīts adresāts, tiek paziņoti šim adresātam. Šajā lietā apstrīdētajos lēmumos kā adresāte ir norādīta vienīgi persona, kas iestājusies lietā, un prasītāja neapgalvo, ka tai būtu šāds statuss.

34 Bez tam – ciktāl prasītājas argumenti par pirmā apstrīdētā lēmuma pamatojumu, neraugoties uz to vispārīgo raksturu, esot jāsaprot kā tādi, ar kuriem tiek apgalvots, ka minētajā lēmumā neesot norādīts pamatojums attiecībā uz apsvērumiem, kurus tā sniedza Komisijai, – pietiek ar norādi, ka šā lēmuma 14. apsvērumā Komisija ir izklāstījusi prasītājas izvirzītos argumentus, kā arī savas atbildes uz tiem. Tāpēc šajā ziņā nav konstatējams nekāds pamatojuma trūkums.

35 Otrām kārtām, prasītāja apgalvo – tā kā prasītāja tika uzklausīta administratīvajā procesā, kurā pieņemts pirmais apstrīdētais lēmums, tai bija jāsaņem pilns apstrīdēto lēmumu teksts.

36 Kā izriet no šā sprieduma 12. un 13. punkta, prasītāja pēc Komisijas lūguma tik tiešām tika uzklausīta administratīvajā procesā, kurā pieņemts pirmais apstrīdētais lēmums, un Komisija to informēja par šā procesa iznākumu, sniedzot šā lēmuma tvēruma aprakstu.

37 Tomēr šie apstākļi paši par sevi nevar radīt jaunus pienākumus Komisijai attiecībā uz prasītāju, it īpaši attiecībā pret prasītāju pastāvošu pienākumu paziņot tai apstrīdētos lēmumus.

38 Proti, Regulā Nr. 2271/96 un Īstenošanas regulā 2018/1101 trešajām personām, kuras Komisija nav nedz informējusi, nedz uzklausījusi procesā, kurā tiek pieņemts Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrajā daļā minētais lēmums, nav paredzēta nekāda procesuāla loma. Citiem vārdiem, Savienības likumdevējs ir izvēlējies izveidot sistēmu, kurā minēto trešo personu intereses nav jāņem vērā un šīs trešās personas nav jāiesaista procesos, kas notiek atbilstoši minētajai tiesību normai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 12. jūlijs, *IFIC Holding* u.c./Komisija, T-8/21, EU:T:2023:387, 107. un 111. punkts).

39 Tādējādi, pat ja konkrētā gadījumā Komisija nolemj uzklausīt trešo personu, uz kuru attiecas ierobežojošie pasākumi, it īpaši, lai iegūtu informāciju vai informētu to par Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrajā daļā paredzētā procesa esību vai iznākumu, šāds apstāklis nevar izmainīt sistēmas līdzsvaru, ko likumdevējs ir izveidojis ar minēto regulu, un it īpaši uzlikt Komisijai pienākumu paziņot šādai trešajai personai lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz minēto tiesību normu.

40 Turklāt pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, šāda Komisijas pienākuma esība nevar būt atkarīga no tā, vai tas ir prasītājas interesēs vai pat ir tai lietderīgs, it īpaši tādēļ, ka prasītājai būtu interesanti zināt, kā ir ņemti vērā tās argumenti.

41 No tā izriet – šajā lietā tas vien, ka Komisija pēc prasītājas lūguma to uzklausīja administratīvajā procesā, kura iznākumā tika pieņemts pirmais apstrīdētais lēmums, un nosūtīja tai šā lēmuma tvēruma aprakstu, neradīja tai pienākumu prasītājai paziņot nedz minēto lēmumu, nedz arī otro apstrīdēto lēmumu.

42 Trešām kārtām, ciktāl prasītāja apgalvo, ka ir pārkāptas tās procesuālās tiesības, jo Komisijai apstrīdētie lēmumi tai esot bijuši jāpaziņo kopš to pieņemšanas, ir jāatgādina – kā izriet no šā sprieduma 38.–41. punkta –, ka tai ar Regulu Nr. 2271/96 un Īstenošanas regulu 2018/1101 izveidotajā sistēmā nav šādu tiesību.

43 Līdz ar to nevar uzskatīt, ka, pēc apstrīdēto lēmumu pieņemšanas nepaziņojot prasītājai to pilnu tekstu, Komisija būtu jebkādi pārkāpusi prasītājas procesuālās tiesības, kuras tai ar Regulu Nr. 2271/96 un Īstenošanas regulu 2018/1101 izveidotajā sistēmā nebija un nevarēja būt.

44 Ceturtām kārtām, katrā ziņā jāatgādina, ka tiesību akta nepaziņošana, lai gan tā var ietekmēt brīdi, kad sākas termiņš prasības celšanai, pati par sevi nav pamats atcelt šo tiesību aktu. Protams, nevar izslēgt, ka prasītājs var iesniegt argumentus, lai pierādītu, ka konkrētā gadījumā tiesību akta nepaziņošanas sekas ir viņa tiesību aizskārums, kas pamato tā atcelšanu (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2022. gada 27. jūlijs, *RT France*/Komisija, T-125/22, EU:T:2022:483, 82. punkts).

45 Šajā lietā prasītāja Vispārējā tiesā nav iesniegusi argumentus, kas ļautu uzskatīt, ka apstrīdēto lēmumu pilna teksta nepaziņošana pēc to pieņemšanas būtu radījusi tādu prasītājas tiesību aizskārumu, kas pats par sevi pamatotu šo lēmumu atcelšanu.

46 Turklāt jānorāda, ka pēc tam, kad prasītāja tika informēta par Komisijas pirmā apstrīdētā lēmuma tvērumu, tā varēja celt šo prasību Vispārējā tiesā, lai apstrīdētu tā tiesiskumu.

47 No visa iepriekš izklāstītā izriet, ka otrais pamats nav pamatots un tas ir jānoraida.

Par ceturto pamatu, ar ko būtībā tiek apgalvots, ka pieļauta kļūda faktos

48 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētie lēmumi esot balstīti uz kļūdainu faktisko pamatu. Pirmā apstrīdētā lēmuma 13. apsvērumā un otrā apstrīdētā lēmuma 11. apsvērumā Komisija esot kļūdaini norādījusi, ka *MEB* pieder Irānas Islāma Republikai, lai gan runa esot par Teherānas (Irāna) biržā kotētu banku, kuras akcijas lielākoties pieder privātiem ieguldītājiem. Pirmā apstrīdētā lēmuma 37. apsvērumā tā esot piešķīrusi izšķirošu nozīmi šim kļūdainajam faktam, kvalificējot *MEB* kā "Irānas vienību". Turklāt pēdējā minētā lēmuma 21. un 22. apsvērumā tā esot ņēmusi vērā nolīgumu, kuru personas, kas iestājusies lietā, māsassabiedrība ir noslēgusi ar ASV iestādēm attiecībā uz Irānas centrālo banku, un tātad situāciju, kura atšķiras no tāda Irānā iedibināta privāta uzņēmuma kā *MEB* situācijas.

49 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, noraida šos argumentus.

50 Iesākumā jāatzīmē – lai gan pirmā apstrīdētā lēmuma 13. apsvērumā un otrā apstrīdētā lēmuma 11. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka *MEB* pieder Irānas Islāma Republikai, prasītāja apgalvo – un Komisija to nav sekmīgi apstrīdējusi –, ka *MEB* ir privāta Irānas banka. Šajā ziņā iztaujāta tiesas sēdē, Komisija atzina, ka no lietas materiāliem nevar secināt, ka *MEB* pieder Irānas Islāma Republikai.

51 Tomēr – pat pieņemot, ka apstrīdētajos lēmumos ietvertā norāde par *MEB* īpašumtiesībām ir nepareiza, – šāds apstāklis neietekmētu šo lēmumu tiesiskumu.

52 Proti, kā izriet no pirmā apstrīdētā lēmuma 12. un 13. apsvēruma un otrā apstrīdētā lēmuma 10. un 11. apsvēruma, šie lēmumi nav balstīti uz apstākli, ka *MEB* pieder Irānas Islāma Republikai, bet gan uz faktu – ko lietas dalībnieki neapstrīd –, ka *MEB* ir *SDN* sarakstā attiecībā uz sekundārajām sankcijām. Tādējādi tieši fakts, ka uz *MEB* attiecas šīs pielikumā uzskaitītajos likumos paredzētās sankcijas, vienlaikus ar kaitējumu, kas šo likumu neievērošanas gadījumā varētu rasties personai, kura iestājusies lietā, ir iemesls, kas lika personai, kura iestājusies lietā, lūgt Komisijas atļauju ievērot šos likumus, un Komisijai – piešķirt tai šo atļauju. Savukārt tam, vai *MEB* pieder valsts vai privātām struktūrām, šajā ziņā nav nozīmes.

53 Turklāt – pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, – no apstrīdētajiem lēmumiem neizriet, ka, pamatojot vērtējumus, kas tai lika sniegt sākotnējo atļauju, Komisija būtu balstījusies uz faktu, ka *MEB* pieder Irānas Islāma Republikai.

54 Pirmkārt, lai gan Komisija pirmā apstrīdētā lēmuma 37. apsvērumā ir atsaukusies uz *MEB* kā "Irānas" vienību, šī norāde nevar tikt saprasta tādējādi, ka tā nozīmē, ka Komisija ir balstījusies uz apsvērumu, ka *MEB* pieder Irānas Islāma Republikai. Nav strīda par to, ka *MEB* ir kotēta Teherānas biržā, tāpēc Komisija uz to varēja atsaukties kā uz "Irānas" vienību neatkarīgi no tā, vai tā pieder valstij vai privātpersonām. Turklāt pati prasītāja prasības pieteikumā *MEB* ir aprakstījusi kā "Irānas" banku.

55 Otrkārt – lai gan pirmā apstrīdētā lēmuma 21. un 22. apsvērumā (kā arī otrā apstrīdētā lēmuma 27. apsvērumā un 10. zemsvītras piezīmē) Komisija atsaucas uz darījumu, ko personas, kas iestājusies lietā, māsassabiedrība ir noslēgusi ar ASV iestādēm, – prasītājas apgalvotais apstāklis, ka šis darījums attiecās uz minētās sabiedrības attiecībām ar Irānas centrālo banku, nevis ar privātu struktūru, arī nerada nekādas sekas un no tā nav secināms, ka Komisija būtu balstījusies uz apstākli, kam nav nozīmes. Proti, no šiem apsvērumiem izriet, ka, atsaucoties uz minēto darījumu, Komisija vēlējās sniegt piemēru riskam, kas personai, kura iestājusies lietā, rastos gadījumā, ja tiktu pārkāpti pielikumā uzskaitītie likumi un šajā ziņā noslēgtam darījumam ar ASV iestādēm, neatkarīgi no tā, vai vienība, ar kuru šim uzņēmumam bija komerciālas attiecības, ir valsts vai privātpersonu īpašumā.

56 No visa iepriekš minētā izriet, ka ceturtais pamats ir neiedarbīgs un ir jānoraida.

Par pirmo un piekto pamatu, ar kuriem būtībā tiek apgalvots, ka pārkāpts atpakaļejoša spēka aizlieguma princips

57 Prasītāja apgalvo, ka sākotnējai atļaujai un jaunajai atļaujai bija atpakaļejošs spēks. Tā uzskata, ka pirmajā apstrīdētajā lēmumā, kas pieņemts 2023. gada 27. aprīlī, Komisija atļāva personai, kas iestājusies lietā, bloķēt tās aktīvus, sākot no pirmā atļaujas pieprasījuma iesniegšanas, proti, 2021. gada 26. februāra. Tāpat otrais apstrīdētais lēmums esot piemērojams no sākotnējās atļaujas termiņa beigām. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka, ņemot vērā tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principus, tiesību aktus principā nevar piemērot ar atpakaļejošu spēku. Nedz Regulā Nr. 2271/96, nedz Īstenošanas regulā 2018/1101 šāds atpakaļejošs spēks nebija paredzēts, un tas esot *expressis verbis* izslēgts ar Komisijas 2018. gada 7. augusta norādījumiem "Jautājumi un atbildes: Bloķēšanas statūta atjauninājumu pieņemšana" (OV 2018, C 277 I, 4. lpp.), saskaņā ar kuriem atļaujas pieprasījumam neesot apturošas iedarbības un pieprasījumu iesniedzējiem līdz atļaujas piešķiršanai ir pienākums ievērot Regulu Nr. 2271/96. Prasītājas ieskatā tā tātad varēja pamatoti uzskatīt, ka minētajām atļaujām nav atpakaļejoša spēka.

58 Prasītāja piebilst, ka ar Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmo daļu Savienības operatori galvenokārt tiek aizsargāti pret pielikumā uzskaitīto likumu piemērošanu un no tās var atkāpties tikai izņēmuma gadījumos, līdz ar to atļaujas piešķiršana ar atpakaļejošu spēku esot kļūda šīs regulas efektīvā un preventīvā piemērošanā. Komisijas veiktais nošķirums starp atļaujas pieprasījuma apturošas iedarbības neesību norādījumu izpratnē un iespēju, ka atļaujai varētu būt atpakaļejošs spēks, esot mākslīga un minētajā regulā neesot paredzēta. Turklāt šajā lietā prasītāja apgalvo, ka tā nevar saprast, kā šāds atpakaļejošs spēks ļautu izvairīties no nopietna kaitējuma Savienības vai pieprasītāja interesēm, jo prasītājai netika nosūtīts pilns atļaujas teksts. Tās ieskatā nav arī nepieciešams, lai atļaujas sniegtā aizsardzība pret sankcijām, kas izriet no Savienības tiesībām, būtu ar atpakaļejošu spēku, lai gan ar atļaujas atpakaļejošo spēku tai tiek nodarīts kaitējums.

59 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, nepiekrīt šiem argumentiem.

60 Tiesiskās drošības princips, kurš veido daļu no vispārējiem Savienības tiesību principiem un no kura izriet tiesiskās paļāvības aizsardzības princips, nozīmē, ka tiesību normām jābūt skaidrām un precīzām un to iedarbībai jābūt paredzamai, lai tādējādi ieinteresētās personas varētu novērtēt tiesiskās situācijas un attiecības, ko regulē Savienības tiesību sistēma (skat. spriedumu, 2024. gada 25. septembris, *Kirimova*/*EUIPO*, T-727/20 RENV, EU:T:2024:646, 44. punkts un tajā minētā judikatūra). Tā tas it īpaši ir tad, ja šie noteikumi var nelabvēlīgi ietekmēt personas vai uzņēmumus (skat. spriedumu, 2024. gada 27. novembris, *Nord Stream 2*/Padome, T-526/19 RENV, EU:T:2024:864, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

61 Vispārējais noteikums ir tāds, ka tiesiskās drošības princips liedz Savienības tiesību akta piemērojamības laikā sākuma punktu noteikt datumā attiecīgi pirms tā publicēšanas vai paziņošanas. Izņēmuma kārtā var būt citādi, ja to prasa vispārējo interešu mērķis un ja ir pienācīgi ievērota ieinteresēto personu tiesiskā paļāvība (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 26. aprīlis, "*Goed Wonen*", C-376/02, EU:C:2005:251, 33. punkts; 2019. gada 13. februāris, *Human Operator*, C-434/17, EU:C:2019:112, 36. punkts, un 2023. gada 8. marts, *Assaad*/Padome, T-426/21, EU:T:2023:114, 212. punkts).

62 Iesākumā jākonstatē, ka – pretēji tam, ko apgalvo Komisija un persona, kas iestājusies lietā, – prasītājai ir pamats apgalvot, ka sākotnējā atļauja un jaunā atļauja personai, kas iestājusies lietā, ar apstrīdētajiem lēmumiem tika piešķirta ar atpakaļejošu spēku.

63 Proti, pirmkārt, runājot par pirmo apstrīdēto lēmumu, no tā 3. panta gan izriet, ka tas ir spēkā divpadsmit mēnešus no tā paziņošanas dienas. Tomēr šā lēmuma 1. pantā kopsakarā ar tā 39. apsvērumu norādīts, ka personai, kas iestājusies lietā, ir atļauts ievērot pielikumā uzskaitītos likumus attiecībā uz prasītāju "no dienas, kad tā iesniedz pieteikumu šīs atļaujas saņemšanai". Kā izriet no šā paša lēmuma 7. apsvēruma, pirmo atļaujas pieprasījumu persona, kas iestājusies lietā, Komisijai iesniedza 2021. gada 26. februārī. Līdz ar to sākotnējai atļaujai, kas piešķirta ar šādu lēmumu, patiešām ir atpakaļejošs spēks, jo no minētā lēmuma 1. un 3. panta kopīgas interpretācijas izriet, ka šīs atļaujas spēkā stāšanās datums tika noteikts nevis dienā, kad personai, kas iestājusies lietā, tika paziņots attiecīgais lēmums (pieņemts 2023. gada 27. aprīlī), bet pirms šā atļaujas pieprasījuma iesniegšanas dienas (2021. gada 26. februārī).

64 Otrkārt, runājot par otro apstrīdēto lēmumu, no tā 3. panta izriet, ka tas ir spēkā divpadsmit mēnešus no – atbilstoši tā 43. apsvērumam – datuma, kad "beidzas [sākotnējās atļaujas termiņš] (2024. gada 26. aprīlis)". Tādējādi ar šo lēmumu piešķirtajai jaunajai atļaujai tik tiešām ir atpakaļejošs spēks, jo šīs atļaujas spēkā stāšanās datums ir noteikts nevis dienā, kad personai, kas iestājusies lietā, tika paziņots minētais (2024. gada 24. jūnijā pieņemtais) lēmums, bet gan agrāk – datumā, kad beidzās sākotnējās atļaujas termiņš (2024. gada 26. aprīlī).

65 Šādos apstākļos jāpārbauda, vai – kā to apgalvo prasītāja – Komisija personai, kas iestājusies lietā, sākotnējo atļauju un jauno atļauju ir nepamatoti piešķīrusi ar atpakaļejošu spēku, vienlaikus paturot prātā, ka prasītāja ir minēta apstrīdēto lēmumu motīvu un rezolutīvajā daļā. Tātad atpakaļejošā spēka tiesiskums jāpārbauda, ņemot vērā prasītājas stāvokli.

66 Pirmām kārtām, prasītāja apgalvo, ka Regulā Nr. 2271/96, Īstenošanas regulā 2018/1101 un norādījumos neesot *expressis verbis* paredzēta iespēja personai, kas iestājusies lietā, ar apstrīdētajiem lēmumiem retroaktīvi piešķirt tādu atļauju kā sākotnējā atļauja vai jaunā atļauja un šāda iespēja ir pat *expressis verbis* izslēgta.

67 Šajā ziņā pietiek ar norādi – ja ir izpildīti šā sprieduma 61. punktā minētie nosacījumi, Savienības iestāžu, institūciju un struktūru pilnvaras pieņemt tiesību aktu ar atpakaļejošu spēku izriet no vispārīgajiem Savienības tiesību principiem, un tās nav atkarīgas no tā, vai attiecīgajā tiesiskajā regulējumā ar tiešu formulējumu ir norādīts tiesiskais pamats (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 21. februāris, *NRW. Bank*/VNV, T-466/16 RENV, EU:T:2024:111, 165. punkts).

68 Līdz ar to tieši noteikta juridiskā pamata neesība neliedz Komisijai izņēmuma kārtā ar atpakaļejošu spēku piešķirt pieteikuma iesniedzējam atļauju, pamatojoties uz Regulas Nr. 2271/96 5. panta otro daļu, ja vien ir izpildīti abi šā sprieduma 61. punktā atgādinātie kumulatīvie nosacījumi, proti, pirmkārt, apstrīdētā akta mērķis prasa, lai tam tiktu piešķirts atpakaļejošs spēks, un, otrkārt, ir pienācīgi ievērota ieinteresēto personu tiesiskā paļāvība.

69 Turklāt jānorāda, ka – pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, – neviens no aktiem, uz kuriem tā atsaucas, *expressis verbis* neizslēdz iespēju ar atpakaļejošu spēku piešķirt tādu atļauju kā ar apstrīdētajiem lēmumiem piešķirtā sākotnējā atļauja vai jaunā atļauja. Papildus tam prasītāja sava argumenta pamatojumam precīzi nemin nevienu tiesību normu, bet, lai pierādītu tiesiskās paļāvības esību, tikai atsaucas uz atbildi, kas sniegta par norādījumu 20. jautājumu – šo norādījumu piemērojamība tiks izvērtēta turpmāk.

70 Otrām kārtām, attiecībā uz abiem šā sprieduma 61. punktā atgādinātajiem kumulatīvajiem nosacījumiem prasītāja būtībā apgalvo, pirmkārt, ka Komisija neesot pamatojusi sākotnējās atļaujas un jaunās atļaujas atpakaļejošo spēku un, otrkārt, ka prasītāja, ņemot vērā norādījumu saturu, varēja sagaidīt, ka šīs atļaujas netiks piešķirtas ar atpakaļejošu spēku.

– *Par mērķi, kas attaisno atpakaļejošo spēku*

71 Tā kā uz Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrās daļas pamata Komisijas piešķirtas atkāpi saturošas atļaujas mērķis ir nepieļaut, ka īpašos un pienācīgi pamatotos apstākļos Savienības vai pieprasījuma iesniedzēja interesēm pielikumā uzskaitīto likumu neievērošanas dēļ tiktu nodarīts būtisks kaitējums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 12. jūlijs, *IFIC Holding*/Komisija, T-8/21, EU:T:2023:387, 112. punkts), nevar izslēgt, ka šāda mērķa sasniegšanai Komisijai var nākties piešķirt šādu atļauju ar atpakaļejošu spēku, ja tas ir nepieciešams sasniedzamajam mērķim – pat neatkarīgi no tā, vai atļaujas pieprasītājs ir lūdzis šādu atpakaļejošu spēku.

72 Jāatgādina, ka pirmais nosacījums, kas minēts šā sprieduma 61. punktā un attiecas uz sasniedzamo mērķi, nozīmē, ka jāpārbauda, vai lēmums ar atpakaļejošu spēku ir vērsts uz to, lai sasniegtu vismaz vienu vispārējo interešu mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 28. janvāris, *Éditions Odile Jacob*/Komisija, C-514/14 P, nav publicēts, EU:C:2016:55, 50. punkts). No judikatūras izriet, ka ar atpakaļejošu spēku piemērojamu Savienības aktu pamatojumā skaidri un nepārprotami jāietver norādes, kas pamato vēlamo atpakaļejošo spēku (šajā nozīmē skat., 2020. gada 9. septembris, Slovēnija/Komisija, T-626/17, EU:T:2020:402, 122. punkts un tajā minētā judikatūra).

73 Šajā lietā jākonstatē, ka apstrīdētajos lēmumos Komisija ir skaidri norādījusi iemeslus, kuru dēļ tā sākotnējai atļaujai un jaunajai atļaujai piešķīrusi atpakaļejošu spēku.

74 Pirmkārt, pirmā apstrīdētā lēmuma 39. apsvērumā ir norādīts, ka Komisija ir nolēmusi piešķirt sākotnējo atļauju, sākot no pirmā atļaujas pieprasījuma datuma, jo piešķiršana tika atlikta saistībā ar politiskiem vērtējumiem, nevis tās personas kļūdas dēļ, kas iestājusies lietā. Šajā ziņā minētā lēmuma 37. un 38. apsvērumā ir sīkāk izskaidroti šie politiskie vērtējumi un to saikne ar Regulas

Nr. 2271/96 mērķiem, kā arī ar Savienības vispārējās politikas mērķiem. Tātad no šā lēmuma būtībā izriet, ka Komisija minēto atļauju ar atpakaļejošu spēku ir piešķīrusi tāpēc, ka administratīvais process, kura iznākumā tika pieņemts minētais lēmums, no personas, kas iestājusies lietā, neatkarīgu politisku iemeslu dēļ diemžēl norisinājās ļoti ilgi.

75 Otrkārt, otrā apstrīdētā lēmuma 43. apsvērumā norādīts, ka Komisija jaunu atļauju no sākotnējās atļaujas termiņa beigu datuma nolēma piešķirt turpinātības apsvērumu dēļ, ņemot vērā personas, kas iestājusies lietā, un Savienības intereses apdraudošos riskus. Paturot prātā, ka saskaņā ar pirmā apstrīdētā lēmuma 3. panta otro daļu personai, kas iestājusies lietā, bija jālūdz iespējama jauna atļauja trīs mēnešus pirms minētā lēmuma termiņa beigām, no otrā apstrīdētā lēmuma 14. apsvēruma izriet, ka persona, kas iestājusies lietā, tik tiešām lūdza jaunu atļauju 2024. gada 25. janvārī, proti, trīs mēnešus pirms sākotnējās atļaujas termiņa beigām. Tātad no pēdējā minētā lēmuma būtībā izriet, ka Komisija jaunu atļauju ar atpakaļejošu spēku ir piešķīrusi tāpēc, ka administratīvais process, kura iznākumā tika pieņemts nupat minētais lēmums, diemžēl norisinājās ļoti ilgi, un Komisija šādi rīkojās, lai nodrošinātu nepārtrauktību ar pirmo apstrīdēto lēmumu.

76 Šajā ziņā, lai gan prasītāja sākotnēji apstrīdēja Komisijas noteiktā atpakaļejošā spēka pamatojuma neesību, tā – pēc tam, kad bija saņēmusi apstrīdēto lēmumu pilnu tekstu, ko Komisija bija iesniegusi, atbildot uz procesa organizatorisko pasākumu, – tostarp jaunajos pamatos, neizvirzīja nevienu argumentu, lai apstrīdētu to norāžu pamatotību, kas minētajos lēmumos ietvertas atpakaļejošā spēka attaisnošanai. Tā kā neviens prasītājas arguments neattiecas uz šīm norādēm, tā nav pierādījusi, ka šajā lietā Komisijas noteiktais atpakaļejošais spēks būtu nelietderīgs vai nevajadzīgs, ņemot vērā sasniedzamo mērķi.

77 Turklāt ceturtajā pamatā, kā arī tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem, prasītāja apstrīdēja pirmā apstrīdētā lēmuma 37. apsvērumā izdarīto konstatējumu, ka *MEB* esot "Irānas" vienība. Tomēr šis konstatējums nav nepareizs šā sprieduma 54. punktā norādīto iemeslu dēļ. Turklāt katrā ziņā ar šādu argumentu nevar pierādīt, ka Komisija būtu pieļāvusi tiesību kļūdu vai kļūdu vērtējumā attiecībā uz atpakaļejoša spēka pamatojumu.

78 Tātad, tā kā neviens prasītājas arguments nevar likt apšaubīt apstrīdētajos Komisijas lēmumos sniegtos skaidrojumus par šajos lēmumos noteiktā atpakaļejošā spēka pamatojumu, jākonstatē, ka prasītāja nav pierādījusi, ka nav izpildīts šā sprieduma 61. punktā atgādinātais pirmais nosacījums par sasniedzamo mērķi.

– *Par tiesisko paļāvību, ko prasītajai var radīt norādījumi*

79 Tiesiskās paļāvības ievērošana ir viens no priekšnosacījumiem, kas jāizpilda, lai Savienības tiesību aktam, ievērojot tiesiskās drošības principu, varētu būt atpakaļejošs spēks (spriedums, 2023. gada 8. marts, *Assaad*/Padome, T-426/21, EU:T:2023:114, 226. punkts).

80 Šajā ziņā jāatgādina – tā kā Savienības tiesību akta atpakaļejošais spēks ir pieļaujams tikai izņēmuma kārtā, no privātpersonas nevar prasīt, lai tā sniegtu pierādījumus, ka tā ir saņēmusi garantijas, ka akts netiks pieņemts ar atpakaļejošu spēku, bet tiesai, pamatojoties uz šīs privātpersonas argumentiem un ņemot vērā visus lietas apstākļus, jāpārbauda, vai attiecīgais akts ir pieņemts, ievērojot tās tiesisko paļāvību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 8. marts, *Assaad*/Padome, T-426/21, EU:T:2023:114, 227., 235. un 236. punkts).

81 Prasītāja būtībā uzskata, ka tieši norādījumi un – konkrētāk – atbilde uz tajos iekļauto 20. jautājumu tai radīja tiesisko paļāvību, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 5. panta 2. punktu piešķirtai atļaujai nav atpakaļejoša spēka.

82 Šajā ziņā jāatgādina, ka, protams, norādījumos nav ietvertas juridiski saistošas normas vai interpretācija (spriedums, 2021. gada 21. decembris, *Bank Melli Iran*, C-124/20, EU:C:2021:1035, 61. punkts).

83 Tomēr ir ticis nospriests – pat ja Savienības administrācijas veiktus iekšējus pasākumus nevar kvalificēt kā "tiesību normas", kas administrācijai jebkurā gadījumā jāievēro, tie tomēr paredz indikatīvus rīcības noteikumus par praksi, kura jāievēro un no kuras katrā atsevišķā gadījumā administrācija nevar atkāpties, nenorādot iemeslus, kas būtu saderīgi ar vienlīdzīgas attieksmes principu. Pieņemot šādus rīcības noteikumus un ar to publicēšanu paziņojot, ka turpmāk šie noteikumi tiks piemēroti gadījumos, uz kuriem tie attiecas, Komisija pati ierobežo savas rīcības brīvības izmantošanas iespējas un principā nevar atkāpties no šiem noteikumiem – pretējā gadījumā tā attiecīgi var tikt saukta pie atbildības par tādu vispārējo tiesību principu kā vienlīdzīgas attieksmes princips vai tiesiskās paļāvības aizsardzības princips pārkāpumu (skat. spriedumu, 2024. gada 25. septembris, *Kirimova*/*EUIPO*, T-727/20 RENV, EU:T:2024:646, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

84 Tādējādi Savienības administrācijai, piemērojot indikatīvos noteikumus, kurus tā sev ir noteikusi, ir jāievēro tiesiskās paļāvības aizsardzības princips (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 30. maijs, *Quinn Barlo* u.c./Komisija, C-70/12 P, nav publicēts, EU:C:2013:351, 53. punkts).

85 Kā teikts norādījumu ievadpunktos, to "mērķis ir sniegt norādījumus par to, kā piemērot noteiktas [Regulas Nr. 2271/96] normas". Tātad nevar izslēgt, ka minētajā piezīmē ietvertās norādes var tikt uztvertas kā tādas, kas norāda uz praksi, kuru Komisija plāno ievērot, piemērojot minēto regulu, un tādējādi ieinteresētajām personām var radīt tiesisko paļāvību – tas tomēr jāizvērtē katrā atsevišķā gadījumā atbilstoši attiecīgo norāžu saturam.

86 Šajā lietā atbilde uz prasītājas minēto norādījumu 20. jautājumu "Kāda ir atļaujas ietekme?" ir formulēta šādi:

"Atļaujas pieprasījumam nav apturošas iedarbības. Atļauja Komisijas [ī]stenošanas lēmuma veidā stājas spēkā datumā, kurā par to ir paziņots pieteikuma iesniedzējam. Tikmēr ES operatoriem ir pienākums piemērot [Regulu Nr. 2271/96]."

87 Tomēr pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, šādas norādes nevar saprast tādējādi, ka Komisija pati ir ierobežojusi savas pilnvaras noteikt atpakaļejošu spēku iespējamai atļaujai, kas piešķirta saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 5. panta otro daļu.

88 Pirmām kārtām, lai gan 20. jautājuma formulējumā ir minēta "atļaujas ietekme", Komisijas atbildes pirmajā un trešajā teikumā sniegtās norādes drīzāk attiecas uz atļaujas pieprasījuma sekām. Proti, norādījumu pirmajā teikumā atgādināts, ka šāds pieprasījums neaptur no Regulas Nr. 2271/96 izrietošos pienākumus, līdz ar to pēc pieteikuma iesniegšanas, kā norādīts atbildes trešajā teikumā, tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas šie pienākumi, jāturpina tos pildīt, līdz tiek pieņemts Komisijas lēmums.

89 Kā Komisija būtībā norādījusi procesuālajos rakstos, jautājums par atļaujas pieprasījuma iesniegšanas sekām atšķiras no jautājuma par administratīvā procesa, kas uzsākts ar šā pieprasījuma iesniegšanu, noslēgumā eventuāli sniegtās atļaujas spēkā stāšanās datumu.

90 Otrām kārtām, norādījumos sniegtās atbildes otrajā teikumā izklāstīts, ka iespējama atļauja, kas tiek sniegta Komisijas lēmuma formā, "stājas spēkā", sākot no brīža, kad šis lēmums ir paziņots pieprasījuma iesniedzējam. Lai gan šī norāde, protams, attiecas uz brīdi, kurā atļauja "stājas spēkā" pieteikuma iesniedzējam paziņota īstenošanas lēmuma formā, tā šajā ziņā tikai atspoguļo LESD 297. panta 2. punkta trešās daļas saturu.

91 Proti, saskaņā ar LESD 297. panta 2. punkta trešo daļu, kas veido vispārējo noteikumu par tādu lēmumu spēkā stāšanos, kuros ir noteikts to adresāts, šādi lēmumi stājas spēkā līdz ar to paziņošanu to adresātiem (spriedums, 2019. gada 13. februāris, *Human Operator*, C-434/17, EU:C:2019:112, 32. punkts)

92 Kā izriet no judikatūras, LESD 297. panta 2. punkta trešajā daļā paredzētais vispārējais noteikums nevar tikt saprasts tādējādi, ka ar to tiek izslēgta iespēja, ka izņēmuma kārtā lēmuma, kurā norādīts adresāts, spēkā stāšanās datums var tikt noteikts kā datums pirms tā paziņošanas šim adresātam, ja ir izpildīti šā sprieduma 61. punktā atgādinātie nosacījumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 13. februāris, *Human Operator*, C-434/17. EU:C:2019:112, 36. un 37. punkts); tas pats vēl jo vairāk attiecas uz atbildes, kas sniegta uz norādījumu 20. jautājumu, otro teikumu. Proti, judikatūrā tiek pieļauts, ka tiesību akta spēkā stāšanās brīdis ne vienmēr sakrīt ar brīdi, kad tas ienāk tiesību sistēmā, jo, ievērojot konkrētus nosacījumus, var atzīt, ka šim aktam ir atpakaļejošs spēks (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2025. gada 9. oktobris, *On Air Media Professionals* un *Different Media*, C-416/24 un C-417/24, EU:C:2025:765, 44.–47. punkts).

93 Tāpēc atbildes uz norādījumu 20. jautājumu otro teikumu nav saprotamas tādējādi, ka Komisijas praksē atļaujas spēkā stāšanās datums visos gadījumos noteikti sakrīt ar datumu, kurā lēmums, ar ko šī atļauja tiek sniegta, tiks paziņots pieprasījuma iesniedzējam.

94 No tā izriet, ka kopumā atbilde uz norādījumu 20. jautājumu patiesībā neietver nevienu indikatīvu rīcības noteikumu, ko Komisija sev būtu noteikusi attiecībā uz iespējamās atļaujas atpakaļejošo spēku, jo šajā atbildē pieprasījuma iesniedzējiem būtībā ir tikai atgādināts, ka uz tiem joprojām attiecas pienākumi, kas izriet no Regulas Nr. 2271/96 5. panta pirmās daļas, līdz tiks pieņemts Komisijas lēmums par viņu iesniegto atļaujas pieprasījumu, un ka atbilstoši šīs pašas tiesību normas otrajai daļai eventuāli pieņemtais Komisijas lēmums, ar kuru tiem tiek piešķirta atkāpi saturoša atļauja, stāsies spēkā lēmuma paziņošanas dienā. Savukārt šajā atbildē ietvertās norādes nenosaka datumu, kad iespējamā atļauja rada sekas, un it īpaši neprecizē, vai šis datums var būt atpakaļejošs.

95 No iepriekš minētā izriet, ka – pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, – norādījumi nevar radīt tiesisko paļāvību, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 5. panta otro daļu piešķirtai atļaujai nav atpakaļejoša spēka, un ka tāpēc ar prasītājas argumentiem nevar pierādīt, ka nav izpildīts šā sprieduma 61. punktā atgādinātais otrais nosacījums, kas attiecas uz ieinteresēto personu tiesisko paļāvību.

96 No visa iepriekš minētā izriet, ka Komisija ir ievērojusi atkāpes, kuras izņēmuma kārtā šā sprieduma 61. punktā atgādinātajos nosacījumos ir iespējams atzīt no atpakaļejoša spēka aizlieguma principa, un līdz ar to Komisija nav pārkāpusi šo principu. Tādējādi pirmais un piektais pamats ir jānoraida.

Par trešo, sesto un septīto pamatu, ar kuriem būtībā tiek apgalvots, ka ir pieļauta kļūda vērtējumā un apstrīdētie lēmumi ir neprecīzi

97 Prasītāja apgalvo, ka Komisija savu rīcības brīvību ir īstenojusi kļūdaini un nesamērīgi. Prasītājas ieskatā, tā kā prasītāja piedāvā vienīgi pakalpojumus humānās palīdzības nozarē, pielikumā uzskatītie likumi personu, kas iestājusies lietā, šajā ziņā nekādi neapdraudot. Prasītāja uzskata, ka Komisija tātad esot kļūdaini atļāvusi personai, kas iestājusies lietā, bloķēt visus tās aktīvus bez ierobežojumiem, neņemot vērā faktu, ka uz aktīviem, kas tiek izmantoti humānās palīdzības operācijām, neattiecās minētajos likumos paredzētās sankcijas. Tāpēc Komisijai esot bijis jāierobežo sākotnējās atļaujas un jaunās atļaujas tvērums.

98 Prasītāja uzskata, ka apstrīdēto lēmumu lemjošā daļa, ņemot vērā pirmā apstrīdētā lēmuma 14. apsvērumā un otrā apstrīdētā lēmuma 42. apsvērumā ietvertās norādes, ir pārmērīga, neskaidra un maldinoša. Lemjošajai daļai esot absolūts tvērums, ar to personai, kas iestājusies lietā, esot piešķirta rīcības brīvība un neesot atspoguļoti ierobežojumi, kas ietverti minētajos apsvērumos, kuriem tie galu galā esot pretrunā.

99 Prasītāja piebilst, ka Komisijai esot bijis jāpārbauda, kādām sankcijām tā bija pakļauta un uz kādiem darījumiem attiecās pielikumā uzskaitītie likumi, vēl jo vairāk tāpēc, ka prasītāja bija pierādījusi, ka tā veica tikai humānās palīdzības operācijas, kuras bija skaidri izslēgtas no minētajos likumos paredzēto sankciju tvēruma. Tā uzskata, ka Savienības interesēm nevar tikt nodarīts būtisks kaitējums ar darbībām humānās palīdzības jomā un personas, kas iestājusies lietā, lūgums esot iesniegts vienīgi starp tām pastāvoša strīda dēļ. Tās ieskatā persona, kas iestājusies lietā, nevar izlemt, kad uz darījumu attiecas minētās sankcijas, jo šāds vērtējums esot jāveic Komisijai.

100 Komisija un persona, kas iestājusies lietā, nepiekrīt šiem argumentiem.

101 Pirmām kārtām, jānorāda, ka prasītājas argumentācija ir balstīta uz kļūdainām premisām, jo – pretēji tās apgalvotajam – no apstrīdētajiem lēmumiem skaidri izriet ne tikai tas, ka Komisija ir ņēmusi vērā apsvērumus par darbībām, kas prasītājas ieskatā neietilpst sankciju tvērumā, bet arī tas, ka, ņemot vērā šos apsvērumus, Komisija ir ierobežojusi sākotnējās atļaujas un jaunās atļaujas tvērumu, attiecinot to uz situācijām, kurās pielikumā uzskaitītajos likumos personai, kas iestājusies lietā, ir noteikts pienākums īstenot noteiktu rīcību attiecībā pret prasītāju.

102 Proti, pirmkārt, pirmā apstrīdētā lēmuma 14. apsvēruma 2. punktā Komisija ir minējusi prasītājas argumentu, ka sankcijas nav piemērojamas, jo to tvērumā neietilpst noteiktas darbības, un tāpēc norādījusi, ka sākotnējā atļauja personai, kas iestājusies lietā, ļāva vienīgi "ievērot" pielikumā uzskaitītos likumus un līdz ar to minētā atļauja neattiecas arī uz darbībām, kas ir izslēgtas no minētajiem likumiem. Otrkārt, saskaņā ar šo norādi pirmā apstrīdētā lēmuma 1. pantā personai, kas iestājusies lietā, ir vien atļauts "ievērot" šos likumus un tikai "tiktāl, ciktāl nepieciešams" "iesaldēt" noteiktus aktīvus un "atteikt" noteiktas darbības.

103 Turklāt, lai gan otrā apstrīdētā lēmuma 1. pantam ir tāds pats saturs kā pirmā apstrīdētā lēmuma 1. pantam, otrā apstrīdētā lēmuma 42. apsvērumā ir *expressis verbis* atgādināts, ka, ņemot vērā *MEB* darbības humānās palīdzības operāciju jomā, jaunā atļauja personai, kas iestājusies lietā, ļauj iesaldēt noteiktus aktīvus un atteikt noteiktas darbības tikai, ciktāl tas ir prasīts pielikumā uzskaitītajos likumos, un ka līdz ar to uz jebkuru darbību, kas ir izslēgta no minētajiem likumiem, neattiecas arī minēta atļauja.

104 Šādos apstākļos nav pretrunas starp apstrīdēto lēmumu motīvu daļu un rezolutīvo daļu; tāpat nav konstatējams, ka tie būtu neprecīzi attiecībā uz sākotnējās atļaujas un jaunās atļaujas tvērumu.

105 Otrām kārtām, šā sprieduma 101. un 103. punktā izdarītie konstatējumi nozīmē arī to, ka – pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, – sākotnējās atļaujas un jaunās atļaujas, un tātad apstrīdēto lēmumu, tvērums nav arī pārmērīgs vai absolūts, vai arī nesamērīgs vai neprecīzs, bet gan attiecas vienīgi uz personas, kas iestājusies lietā, rīcību saskaņā ar pielikumā uzskaitītajiem likumiem, un tikai tiktāl, cik šie lēmumi tai ļauj iesaldēt noteiktus īpašumus un atteikt noteiktas prasītājas darbības, pamatojoties uz šiem likumiem.

106 Trešām kārtām – ciktāl prasītāja apgalvo, ka Komisijai esot bijis jāidentificē katrs darījums, saistībā ar kuru personai, kas iestājusies lietā, bija atļauts ievērot pielikumā uzskaitītos likumus – pietiek ar norādi, ka arī šādam argumentam nevar piekrist, jo tas ir balstīts ne vien uz apstrīdēto lēmumu tvēruma kļūdainu izpratni, kā izskaidrots šā sprieduma 101.–103. punktā, bet arī uz Komisijas saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 5. panta otro daļu veiktā novērtējuma apmēra kļūdainu izpratni.

107 Proti, izvērtējot saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 5. panta otro daļu iesniegtu atļaujas pieprasījumu, Komisijai ir vienīgi jāpārbauda, vai gadījumā, ja pieprasījuma iesniedzējs neievērotu pielikumā uzskaitītos likumus attiecībā uz trešo personu, uz kuru attiecas ierobežojošie pasākumi, pieprasījuma iesniedzēja vai Savienības interesēm var tikt nodarīts būtisks kaitējums. Ciktāl uz šādu trešo personu attiecas minētie likumi, minētajā tiesību normā prasītā pārbaude nav atkarīga no tā, vai noteiktas šīs trešās personas darbības varētu būt atbrīvotas ar šiem likumiem.

108 Tādējādi saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 5. panta otro daļu Komisijas ziņā nav kvalificēt šīs trešās personas iespējamās darbības vai aktīvus no pielikumā uzskaitīto likumu viedokļa, jo Komisija nevar pārbaudīt nedz katras šādas trešās personas darbības vai tās aktīva veidu, nedz tā stāvokli no minēto likumu un iespējamu atbrīvojumu viedokļa. Tāpēc – pretēji tam, ko lūdz prasītāja, – šajā lietā nav nedz vajadzīgs, lai Vispārējā tiesa uzdotu veikt ekspertīzi šo likumu tvēruma interpretācijai vai citus pasākumus ekspertu ziņojumu par prasītājas darbību saņemšanai, nedz arī uzklausīt tās revidentus kā lieciniekus.

109 Ceturtām kārtām, prasītājas norādītajam apstāklim, ka persona, kas iestājusies lietā, pārāk plaši interpretē sākotnējo atļauju un jauno atļauju tādējādi, ka tā šai personai ļauj iesaldēt visus prasītājas aktīvus, nav nozīmes. Proti, šis apstāklis attiecas uz to, vai persona, kas iestājusies lietā, minētās atļaujas piemēro pareizi, nevis uz to, vai apstrīdētie lēmumi, ar kuriem šīs atļaujas ir piešķirtas, ir tiesiski.

110 Turklāt – pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, – sākotnējā atļauja un jaunā atļauja personai, kas iestājusies lietā, šajā ziņā neatstāj nekādu rīcības brīvību. Ja pielikumā uzskaitītajos likumos šai personai nav noteikts pienākums iesaldēt noteiktus prasītājas aktīvus vai atteikt noteiktas prasītājas darbības, minētās atļaujas nav piemērojamas un personai, kas iestājusies lietā, ir jāievēro Regulas Nr. 2771/96 5. panta pirmajā daļā paredzētais aizliegums.

111 Piektām kārtām, ciktāl prasītāja apgalvo, ka ir notikusi pilnvaru nepareiza izmantošana, jo sākotnējā atļauja un jaunā atļauja esot tikušas piešķirtas tāpēc, ka Vācijas tiesās starp prasītāju un personu, kas iestājusies lietā, norisinās tiesvedība, vien jāatzīmē, ka pirmajā apstrīdētajā lēmumā par to nav nekādas norādes, bet tas ir balstīts uz citiem apsvērumiem. Turklāt, lai gan no otrā apstrīdētā lēmuma 18. un 19. apsvēruma izriet, ka persona, kas iestājusies lietā, šo tiesvedību ir

minējusi jaunajā atļaujas pieprasījumā, no šā lēmuma 20. apsvēruma izriet arī tas, ka Komisija ir *expressis verbis* izslēgusi tās nozīmi iespējamas jaunas atļaujas piešķiršanā saskaņā ar Regulas Nr. 2271/96 5. panta otro daļu. Tāpēc šis apgalvojums ir nepamatots.

112 No visa iepriekš izklāstītā izriet, ka prasītājas argumenti nevar pierādīt nedz to, ka Komisija būtu pieļāvusi kļūdu vērtējumā, it īpaši attiecībā uz sākotnējās atļaujas un jaunās atļaujas tvērumu, nedz to, ka apstrīdētie lēmumi šajā ziņā ir neprecīzi, nedz arī to, ka būtu Komisija būtu nepareizi izmantojusi savas pilnvaras. Līdz ar to trešais, sestais un septītais pamats ir jānoraida.

113 Tāpēc prasība atcelt apstrīdētos lēmumus jānoraida kā nepamatota.

114 Līdz ar to prasība jānoraida kopumā, un nav jālemj par tās pieņemamību, par kuru prasītāja lūdz Vispārējo tiesu lemt, neaplūkojot lietu pēc būtības (skat. šā sprieduma 17. punktu), lai – kā tā norāda – izskaidrotu "saikni starp atcelšanas prasību un [iespējamo] prejudiciālā nolēmuma tiesvedību", par ko persona, kura iestājusies lietā, ir paudusi šaubas. Proti, pirmkārt, attiecībā uz prasītājas lūgumu – lai gan Reglamenta 130. panta 1. punktā ir paredzēts, ka atbildētājs var lūgt Vispārējo tiesu lemt par prasības nepieņemamību, neaplūkojot lietu pēc būtības, šādu lūgumu šā panta izpratnē nevar iesniegt prasītājs. Otrkārt, attiecībā uz personas, kas iestājusies lietā, paustajām šaubām – jāatgādina, ka lietas dalībniekam, kuram ir atļauts iestāties lietā atbildētājas prasījumu atbalstam, nav tiesību izvirzīt iebildi par nepieņemamību, kas nav formulēta atbildētājas prasījumos, līdz ar to Vispārējai tiesai nav konkrēti jālemj par to, vai šī iebilde par nepieņemamību ir pamatota (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 7. decembris, *PNB Banka/*ECB, T-275/19, EU:T:2022:781, 93. un 94. punkts un tajā minētā judikatūra). Katrā ziņā šīs lietas apstākļos, tā kā prasības pieņemamības pārbaude prasa sarežģītu analīzi, laba tiesu pārvaldība attaisno prasības noraidīšanu pēc būtības, iepriekš nelemjot par tās pieņemamību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 26. februāris, Padome/*Boehringer*, C-23/00 P, EU:C:2002:118, 52. punkts).

Par tiesāšanās izdevumiem

115 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums nav labvēlīgs, tai ir jāpiespriež segt savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzināt Komisijai radušos tiesāšanās izdevumus atbilstoši tās izvirzītajiem prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) **Prasību noraidīt.**

2) ***Middle East Bank, Munich Branch*** **sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas un *Clearstream Banking AG* tiesāšanās izdevumus.**

Papasavvas Marcoulli Schwarcz

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2025. gada 10. decembrī.

[Paraksti]